

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

V. Idem probatur es Testamento nouo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

est à summo pastore, adiuncto præsertim consilio sapientum. Quod si hæc dicuntur de sacerdote veteris Testamenti, quanto magis dici possunt de sacerdote Testamenti noui, qui longè maiores promissiones à Deo accepit?

QUARTVM testimonium est Aggæi 2. *Hac dicit Dominus Deus exercituum; interroga sacerdotes legem. Malach. 2. Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore eius, quia Angelus Domini exercituum est.* Ex quibus verbis intelligimus, non esse priuatorum hominum iudicare de sententia legis Domini, sed sacerdotis, qui cum sit Angelus, id est, nuntius Dei, ad eum pertinet ex officio explicare sententiam Dei.

ACCEDAT VLTIMO illud ex lib. 2. Paralip. cap. 19. vbi sic loquitur ad sacerdotes Rex optimus Iosaphat: *Omnem causam, qua uenerit ad uos fratrum uestrorum, qui habitant in urbibus suis, inter cognationem & cognationem, ubi cunque questio est de lege, de mandato, de caremoniis, de iustificationibus, ostendite eis, ut non peccent in Dominum. Amarias autem sacerdos & Pontifex uester, in his, qua ad Deum pertinent, præsidebit: porro Zabadias filius Ismaël, qui est Dux in domo Iuda, super ea opera erit, qua ad Regis officium pertinent.* Vides hîc, quàm clarè Rex distinguat officium Pontificis ab officio Regis, & soli Pontifici tribuat iudicium de dubiis legis.

CAPVT V.

Idem probatur ex Testamento nouo.

AM verò ex nouo Testamento PRIMVM testimonium est Matth. 16. *Tibi dabo clauas regni cælorum, &c.* Per istas enim clauas non solum intelligitur potestas soluendi à peccatis, sed etiam ab omnibus aliis vinculis, & impedimentis, quæ nisi tollantur, non potest intrari in regnum cælorum. siquidem promissio generalis est; nec dicitur, *Quemcunque soluetis, sed, Quodcunque soluetis, ut intelligamus, nodos omnes, seu legum, dispensando, seu peccatorum, & pœnarum, relaxando, seu dogmatum & controuersiarum, explicando, à Petro, eiusque successoribus solui posse.* Sed de hoc loco in 1. lib. de summo Pontifice plura dicemus.

ALTF-

ALTERVM testimonium esse potest illud Matth. 18. *Si ecclesiam non audierit, sit tibi veluti ethnicus & publicanus*. Est autem hoc loco obseruandum, hîc quidem Dominus loqui de iniuriis, quas vnus ab alio patitur; sed à maiori intelligendum etiam esse de iniuriis, quæ fiunt in totam Ecclesiam, & in Deum, qualis est hæresis. Qui enim iubet de adulterum ad Ecclesiæ iudicium, multo magis hæreticum. Non autem potest fieri, vt deferantur ad congregationem omnium fidelium; igitur nomine Ecclesiæ intelligi debet Prælatum, vt Chrysostomus exponit, vel (vt alij malunt) Prælatum congregationis. Vt enim homo non loquitur, neque audit nisi per caput, & tamen totus homo dicitur loqui, & audit ita Ecclesia per suos Prælatos audit, & loquitur. Si ergo Ecclesiam, id est, Ecclesiæ pastores non audit, debet esse ethnicus & publicanus, sequitur pastorum esse vltimum iudicium.

TERTIVM testimonium Matth. 23. *Super cathedram si sederunt Scriba & Pharisei, quacunque dixerint vobis, seruate & facite, secundum opera eorum nolite facere.* Vbi tria; PRIMO, toto illo capite Dominum reprehendere Scribarum & Phariseorum; & quia poterant infirmi colligere, non esse credendum Prælati qui malè viuunt, in initio capitis apertè docere voluisse, non obstante mala Prælatorum, sequendam esse eorum doctrinam. SECUNDO nota, cum CYPRIANO lib. 4. epist. 9. nunquam Dominum neque Apostolos in tota Scriptura reprehendisse Pontifices & sacerdotes Iudæorum, nominando eos Pontifices & sacerdotes, sed solum sub nomine Scribarum & Phariseorum ne viderentur reprehendere cathedram & sacerdotium, & intelligeremus, semper deberi honorem sacerdotio & pontificatui, etiam si fortè persona, quæ in cathedra sedet, sit minus bona. Ex quo intelligimus hæreticos huius temporis passim in Episcopos & sacerdotes, & præcipuè in ipsum summum Ecclesiæ Pontificem inuehuntur, nihil habere commune cum moribus Domini & Apostolorum. TERTIO nota, quod Dominus de cathedra Moysis dicit, intelligi à fortè de cathedra Petri. Sic enim veteres intellexerunt, & præcipue AVGVSTINVS in epist. 165. *In illum, inquit, ordinem Episcoporum, qui ducitur ab ipso Petro & usque ad Anastasium, qui natus*

eandem cathedram sedet, etiam si quisquam traditor per illa tempora subrepsisset, nihil praeiudicaret Ecclesiae, & innocentibus Christianis, quibus Dominus providens ait, de praepositis malis: Quae dicunt, facite; quae faciunt, facere nolite.

QUARTVM testimonium Ioan. vii. *Simon Petre, pasce oves.* Hic etiam sunt annotanda tria. PRIMO, quod dicitur Petro, dici etiam successoribus: nec enim providere voluit Christus Ecclesiae ad annos XXV. tantum, sed quousque mundus duraret. SECUNDO, illud (*pasce*) intelligi praecipue de doctrina: sic enim pascentur oves rationales, Hierem. 3. *Dabo vobis pastores iuxta cor meum, & pascent vos scientia & doctrina.* TERTIO, illud (*oves*) significare omnes Christianos: qui enim non vult pasci à Petro, non est ovis Christi.

Ex his efficitur, Petro & successoribus eius singulariter commissum esse, ut doceant omnes Christianos. Id autem non potest commodius intelligi, quam hoc modo, ut dicamus, commissum esse Petro & successoribus, ut doceant omnes, quid circa doctrinam fidei tenendum sit. Nam si id intelligamus tantum de concionibus, nunquam implebitur hoc praecipuum; nec enim potest Pontifex omnibus hominibus concionari, nec est opus, cum sint in singulis Ecclesiis, qui concionentur.

Si etiam intelligamus solum de concione, & commentariis in sanctas literas, ut quos Pontifex non potest verbo docere, doceat per scripta commentaria, reprehendemus plurimos sanctissimos Pontifices, qui nihil tale fecerunt: Ergo loquitur Dominus de singulari officio docendi rotam Ecclesiam, constituendo, ac decernendo quid ab omnibus sit credendum. Atque ad hunc modum intellexit hunc locum B. HIERONIMVS in epist. ad Damasum, de nomine Hypostasis, petens enim à Pontifice controversiae cuiusdam explicationem circa fidem: *A pastore, inquit, praesidium ovis flagito.*

QUINTVM testimonium Lucae 22. *Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos.* Ex hoc loco, Romanum Pontificem ex cathedra docentem, non posse errare, deducit B. BERNARDVS epist. 190. ad Innocentium, & ante eum LVCIVS I. in epist. I. ad Episcopos Hispaniae & Galliae. FELIX I. in epist. ad Benignum. MARCVS in epist. ad Athanasium. LEO I. serm. 3. de assumptione sua

sua ad Pontificatum. LEO IX. in epist. ad Petrum Antiochum Patriarcham. AGATHO in epist. ad Constantinum Imperatorem, quæ lecta est in VI. Synodo, act. 4. deinde ad toto Concilio approbata. PASCALIS II. in Concilio Romano, apud Abbatem Urspergensem in Chronico, quæ addo, velint nolint hæretici, Innocentium III. cap. Martini de Baptismo & eius effectu. Si ergo Romanus Pontifex re non potest ex cathedra docens, certè iudicio eius ascendendum est, & ipse esse debet summus iudex.

SEXTVM testimonium est Act. 15. ibi enim legimus, orta esset quæstio grauis de fide, an seruanda esset lex à gentibus conuersis, non fuisse remissos vnumquemque Spiritum suum, sed ad Concilium Hierosolymæ habitum, cui Petrus præerat, & Petrum omnium primum in Concilio loquutum, deinde Iacobum sententiam Petri confirmasse, & sic quæstionem solutam, illis verbis: *Visum est Spiritui sancto & nobis, &c.* Quibus ostendunt, sententiam Concilij, cui præest Petrus, sententiam esse Spiritus sancti. Eodem in fine capitis legimus, Paulum quocumque ibat, precipere solitum, vt seruarent decretum illius Concilij, vt acquiescerent, & non vellent ipsi de sententia Concilij dicare.

SEPTIMVM est in epist. ad Galatas cap. 2. *Ascendi Iacobus, Paulus, Hierosolymam cum Barnaba, & contuli cum illis Euangelium quod prædico in gentibus: seorsum autem vni uisum non est aliquid addere, ne forte in vanum currerem, & non currissem.* Quinam autem essent illi, quibuscum contulit, inferius explicat, dicens fuisse Petrum, Iacobum & Ioannem. Quem locum explicantes TERTULLIANVS lib. 4. in Apologiam, B. HIERONYMVS in epist. 89. ad Augustinum, & AVGVSTINVS lib. 28. contra Faustum, cap. 4. disertè affirmant, Ecclesiam non esse Paulo credituram, nisi eius Euangelium à Petro confirmatum fuisset: Ergo Petri erat tunc, & proinde successoris nunc, de doctrina fidei iudicare.

OCTAVVM testimonium I. Cor. 12. *Alij datur per spiritum sermo sapientia, alij sermo scientia, alij interpretatio sermonum, alij prophetia, etc.* Hic apertè dicitur, non dari omnibus fidelibus spiritum interpretandi Scripturas. Et præterea

*¶ Si quis confirmat
non laqueum est
Ideo magis Paulus
Nec sua doctrina
nollet in dicitur
Deo, a quo cum Iacob
accipiat Paulus.*

constat ex illo 2. Pet. 1. *Omnia prophetia Scriptura propria interpretatione non fit*, non posse sine spiritu interpretandi bene Scripturam exponi. Igitur euidenter colligitur, non esse iudicem veri sensus Scripturæ ullum hominem priuatum. Quid enim faciet, qui spiritum non habet? immo quis erit certus, se habere hunc spiritum, cum sciamus, non dari omnibus, & non sciamus quibus detur? Restat igitur, ut iudicem agnoscamus solam Ecclesiam, de qua dubium esse non potest, quin habeat Spiritum Dei, & filios suos sine errore doceat, cum sit columna & firmamentum veritatis. Id quod etiam LUTHERVS in lib. de potestate Papæ, his verbis confitetur (quidquid alibi scripserit, ut miro modo varius & instabilis fuit) *De nullo priuato homine certi sumus, habeat nec ne reuelationem Patris: Ecclesia autem ipsa est, de qua dubitare non licet, &c.* Porro Ecclesia non aliter loquitur, quam per os pastorum ac doctorum, ac præcipuè in generali Concilio congregatorum.

At, inquit, ille est certus se habere, qui petit; scriptum est enim: *Quanto magis Pater Vester dabit spiritum bonum petentibus se.* Lucæ II. & Iacobi I. *Si quis Vestrū indiget sapientia, postulet à Deo, qui dat omnibus abundanter.* RESPONDEO, in his & similibus locis Dominum loqui non de spiritu interpretationis, qui est gratia quædam gratis data, sed de spiritu Fidei, Spei, Caritatis, & Sapientiæ necessaria ad salutem. Ut enim B. AVGVSTINVS docet tract. 73. 81. & 102. in Ioan. non impetrat oratio infallibiliter, nisi id quod est necessarium, vel vtile ad salutem ei, qui orat. Porro donum interpretandi, sicut donum linguarum & miraculorum, & alia ibidem enumerata, non semper sunt utilia ei, qui illa habet.

Sicut igitur spiritum loquendi linguis, vel faciendi miracula, non possumus semper impetrare, etiam si scriptum sit: *Dabit spiritum bonum petentibus se*, ita nec spiritum interpretationis. Nam alioqui posset fieri, ut totum corpus Ecclesiæ esset vnum membrum, id est, omnes essent oculi, omnes manus, &c. contra Apostolum, Rom. 12. & I. Cor. 12. PRAETERTEREA etiam si Dominus in illis locis loqueretur de dono interpretandi, adhuc non esset certus quicumque petit, se illud habere, quia non est certus, an bene petat; scriptum est enim?

Petitio,

Petit, & non accipitis, eò quòd malè petatis. Iacob. 4. alioquin cum spiritum istum petant Lutherani, petant Anabaptistae, petant Zuingliani, vnde est, quòd diuersissimos & inter pugnantes spiritus accipiunt, si omnibus petentibus datur le vnus & verus Spiritus sanctus?

NON VM testimonium est I. Ioan. 4. *Carissimi, nolite omni spiritus credere, sed probate spiritus, si ex Deo sunt. Multi enim pseudoprophetae exierunt in mundum.* Spiritus hominum priuatorum probandus est, an ex Deo sit; multi enim iactant Spiritum sanctum, qui agitantur spiritu vertiginis & mentis, vt dicitur 3. Reg. vlt. 2. Paral. 18. Isai. 19. & 29. Igitur non test priuatus spiritus esse iudex. Quomodo enim erit testis cum de ipso adhuc iudicandum sit?

Quare si quis illud: *Hoc est corpus meum*, exponet per se significat corpus meum, quia sic ei spiritus reuelat, adhuc est quæstio definita. Nam Ioannes monet, vt illum spiritum probemus, an sit ex Deo, ne potius fortè sit spiritus vertiginis. Non autem potest probari ex Scriptura, vt ipsi volunt, sed de Scripturæ ipsius sententia hoc loco dubitamus, ergo de probari ex conformitate ad spiritum eorum, quos confitentur spiritum habere: tales autem sunt Prælati in Concilio legitime congregati. Legimus enim Act. 15. Concilium dixit: *Visum est Spiritui sancto & nobis.* talis etiam Pontifex in cathedra docens, quem ostendimus semper à Spiritu sancto non rigi, vt errare non possit: tales etiam fuerunt Apostoli & alii qui fideles, quos certum est Spiritum sanctum habuisse.

Neque id CALVINVS negare potest, quippe qui in hoc modum ratiocinatur in Instit. lib. I. cap. 9. §. I. contra Swerdfeldium, qui solum spiritum volebat iudicem, repudians Scripturis. Si spiritus iste esset bonus, idem esset cum Spiritu Apostolorum, & primorum fidelium: at spiritus illorum non volebat esse iudex, Scripturis contemptis. Sed ita etiam contra Calvinum & alios hæreticos argumentamur, Spiritus ipsorum esset bonus, esset idem cum Spiritu Apostolorum & primorum fidelium, sed spiritus illorum non volebat esse iudex, sed recurrebat ad Petrum, & ad Concilium, & eorum sententiæ acquiescebat, vt supra ostendimus ex Act. 15. vt videtur spiritus istorum, qui se iudicem constituit, non esse spiritum bonum.